20-riigitaalrilise trahvi ähvardusel [12]. Mõni nädal hiljem tegi raad ka kodanikkonnale ettepaneku väikese põlepanise (Brandsteuer) sisseseadimiseks tuletõrjeriistade, eriti pritsi muretsemiseks [13].

Põlemäärustikku sealjuures ei mainitud ega leidu sellest ka hiljem märkmeid raeprotokollides ega muudeski ametlikes dokumentides. Seetõttu on peetud a. 1675 antud tulemäärustikku vanimaks sellekohaseks Tartu tulekaitseseadluseks. Et aga rae lubadus põlemääruste väljatöötamise kohta a. 1635 siiski teostamist leidis, tõendab Linnaarhiivis säiluvas bürgermeister Bartholomäus Wybersi suures ärakirjade kogus (nn. Collectanea maiora) leiduv dateerimata ärakiri sellest [14]. Publitseerimisdaatumi puudumisest võib järeldada, et seda kehtima ei pandud. Sellegipärast ei puudu 1635. a. tulemäärustikul tähtsus Tartu tuletõrjenduse ajaloos. On see ju ainus allikas, mis võimaldab sügavama pilgu heita 17. sajandi esimesel poolel Tartus sel alal valitsevale olukorrale ja mis ühtlasi peegeldab tolleaegseid arusaamisi selle olukorra parandamise teedest. Tõlkes (ära on jäetud tolleagsele saksa kantseleistiilile omased kordamised) kõlab see huvitav dokument järgmiselt:

**Tule- ehk põlemäärustik.**

5. mail käesoleva 1635. a. tulekahju puhul nähtus jällegi, kui väga kõigevägevam Jumal meile meie pattude pärast on vihane ning kui kerge tal on tuhaks muuta mitte ainult üksikuid maju, vaid ka terveid linnu. Seegi kord oleks see sündinud, kui mitte Jumal ei oleks erilisest armust seda ära pööranud. Ehk küll patukahetsus ja pöördumine võiksid hoida palju Jumala karistusi, siiski juhtub kahjuks mõnikord, et hooletust ümberkäimisest tulega ei teki ainult suuremaid kahjusid peremehele ja naabritele, vaid sagedasti satub hädaohtu ka nende elu. Kuna kõikides linnades selleks puhuks, mida küll Jumal kõikideks aegadeks ära hoiaks, head korraldused luuakse, et tulekahju tekkimisel seda ainult ei märgata, vaid ka edasine kahju ära hoitakse, siis on raad otsustanud välja kuulutada järgneva määruse.

1. Alatiselt peavad linnas olema 2 valitud põlemeistrit.

2. Juhul, kui üks neist ära reisib, peab ta paluma mõnd naabrit tarviduse korral tema ametikohuseid täitma.

3. Põlemeister peab nii ööl kui päeval, kui hädakella või trummilöömisega või kisaga kahjutulest märku antakse, käepärast olema ning tulekahju-paigale minema. Tutvunud kahjutule iseloomuga, peab ta ajama kõiki kandjaid, linakangruid ja mittesakslasi [s. t. eestlasi], kes on kohustatud sinna ilmuma, või keda ta kohtab, esiteks heade, keeldumise korral kurjade sõnadega, ja kui need sõna ei

---

[12] Ibid.
[13] Raeprot. 1635 lk. 237.
[14] I lk. 645—646.



Tartu V, lk. 238